

تاریخ :

شماره :

پیوست :

به نام خدا

تحلیل آمار چهار ماهه صادرات زعفران ایران

براساس آمار اعلامی گمرک ایران در طی ۴ ماه اول سال ۱۴۰۳ جمعا ۴۲.۷۰۷ کیلوگرم زعفران به ارزش ۳۶/۸ میلیون دلار صادر گردیده که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته (۶۸۷۹۱ کیلوگرم) دارای کاهش ۳۸ درصدی در صادرات می باشد. علیرغم وجود اندک زعفران باقیمانده از سال گذشته در انبارهای بورسی و انبارهای سازمان تعاون روستایی و بعضی صادرکنندگان، نه تنها شاهد تحولی در دو ماهه اخیر در افزایش قیمت خرید زعفران در بازار نمی باشیم که شاهد عرضه محصول توسط سازمان تعاون روستایی بصورت خرید اعتباری (۱۰ درصد نقد و مابقی مدت دار) نیز هستیم که برآیند کار حاکی از کاهش تقاضای خارجی برای زعفران میباشد و احتمالا توقف سفارشات خریداران خارجی بمنظور خرید محصول جدید سال جاری میباشد ؛ ضمنا تاثیر روانی نوسانات قیمت در داخل بخصوص در حالت روند نزولی نیز در کاهش تقاضای بی تاثیر نیست . بدون تردید تثبیت قیمت زعفران در داخل موجب ایجاد اعتماد در خریدار خارجی و در نتیجه ایجاد روندی متعادل در صادرات خواهد گردید.

این واقعیت است که بدلیل اشتباهات بخشنامه های بانک مرکزی در نحوه بازگشت و فروش ارز حاصل از صادرات در سامانه نیما ارسال زعفران بصورت غیر رسمی دارای توجیه اقتصادی قابل توجهی نسبت به صادرات رسمی کشور میباشد و همین بحث اختلاف چشمگیر قیمت صادرات رسمی با صادرات غیر رسمی نیز میتواند موجب کاهش صادرات در چهار ماه اول سال بوده باشد.

از دیگر دلایل کاهش صادرات در چهارماهه اول سال جاری کاهش قابل توجه صادرات به کشور چین میباشد که از ۲۵.۵۹۵ کیلوگرم در چهار ماهه اول سال ۱۴۰۲ به ۹.۴۱۳ کیلوگرم در چهار ماهه اول سال ۱۴۰۳ کاهش یافته است. با نگاهی به آمار صادرات در سال ۱۴۰۲ به کشور چین شاهد افزایش ۴۷۵ درصدی در صادرات زعفران در

تاریخ :

شماره :

پیوست :

ششماه اول سال مذکور در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۴۰۱ می باشیم که بیانگر صادرات زعفران به کشور مذکور با شدت بیشتری است و جالب توجه اینکه این شدت افزایش صادرات در زمانی صورت پذیرفته که قیمت پایه صادراتی تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۰۷ برای زعفران نگین توسط گمرک ایران در تعهد ارزی صادرکننده ۱۲۸۳ دلار بوده و از تاریخ مذکور به بعد این رقم به ۹۳۰ دلار کاهش پیدا کرده است. بنابر آنچه رفت این افزایش صادرات را میبایستی در تقاضای زیاد خرید واریزنامه توسط واردکنندگان کالا از کشور مذکور جستجو نمود نه در توسعه بازار یا افزایش مصرف بخصوص در ششماه دوم ۱۴۰۲ و چهار ماهه سال جاری چین کاهش واردات زعفران داشته است.

تمرکز صادرات زعفران روی ۴ کشور چین، امارات، اسپانیا، افغانستان در طی سالهای ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۲ و چهار ماهه اول سال ۱۴۰۳ بدین شرح می باشد:

- سال ۱۳۹۹ میزان کل صادرات رسمی زعفران کشور ۳۲۴/۸۲۲ کیلوگرم بوده که صادره به ۴ کشور فوق ۲۶۲/۸۱۸ کیلوگرم معادل ۸۲/۷۵ میباشد.
- سال ۱۴۰۰ میزان کل صادرات رسمی زعفران کشور ۲۶۲/۰۱۴ کیلوگرم بوده که صادره به ۴ کشور ۲۰۵/۶۳۲ کیلوگرم معادل ۷۸/۵ میباشد.
- سال ۱۴۰۱ میزان کل صادرات رسمی زعفران کشور ۲۱۷/۴۰۶ کیلوگرم بوده که صادره به ۴ کشور ۱۷۷/۴۸۸ کیلوگرم معادل ۸۱/۶۴ میباشد.
- سال ۱۴۰۲ میزان کل صادرات رسمی زعفران کشور ۲۲۲/۶۵۹ کیلوگرم بوده که صادره به ۴ کشور ۱۸۱/۸۴۳ کیلوگرم معادل ۸۱/۶ میباشد.
- چهار ماهه ۱۴۰۳ میزان کل صادرات رسمی کشور ۴۲/۷۰۷ کیلوگرم بوده که صادره به ۴ کشور ۳۳/۲۵۸ کیلوگرم معادل ۷۷/۹ درصد می باشد.

تاریخ :

شماره :

پیوست :

با نگاهی به ارقام فوق مشخص میگردد که بالغ بر ۸۱ درصد صادرات رسمی زعفران کشور به چهار کشور میباشد و بیش از ۴۵ تا ۵۰ کشور دیگر کمتر از ۲۰ درصد صادرات ایران را بخود اختصاص داده اند و در صورت افزودن بخشی از زعفران ارسالی توسط قاچاق چیان این ارقام افزایش بیشتری را نشان خواهند داد. آنچه که همواره مورد تاکید شورای ملی زعفران ایران بوده و میباشد این واقعیت است که این کشورها خود مصرف کننده تمامی زعفرانهای وارداتی از ایران نبوده و بخش قابل توجهی از آن را با تغییر نوع بسته بندی به دیگر کشورها صادر مینمایند و در این رابطه از عنوان اینکه این زعفرانها محصول کشور خودشان می باشد نیز بهره می برند. ضمناً بعضی از صادرکنندگان مجدداً زعفران ایران و گاهاً قاچاق چیان و شرکتهاییکه ارز حاصل از صادرات را برای واردات نیاز دارند در داخل کشور نیز درصدی ناخالصی به محصول افزوده و موجب کاهش چشمگیر قیمت آن میگرددند و مانع از تعیین قیمت توسط صادرکنندگان رسمی ایران در بازارهای جهانی میشوند و البته رقابت منفی بین صادرکنندگان و تلاش برای ارائه خدمات بیشتر به مشتریان خود در خارج از کشور را نمیتوان از نظر دور داشت. در چنین شرایطی هویت بخشیدن به زعفران ایران و اصالت و کیفیت آن مفهوم و قابلیت خود را از دست داده و برندهای خصوصی مطرح در داخل کشور نیز در بازارهای جهانی در موقعیت ضعیفی قرار میگیرند. از طرف دیگر صادرکنندگان رسمی بدلیل اجبار به بازگرداندن ارز حاصل از صادرات و هزینه های سنگین مرتبط با آن و ریسک بالای استفاده از صرافی ها و هم چنین اختلاف چشمگیر نرخ ارز رسمی در سامانه با نرخ ارز بازار قادر به انجام تبلیغات و پیدا نمودن بازارهای جدید و حتی حفظ بازارهای موجود نبوده و در نتیجه با افزایش تولید زعفران در دیگر کشورها مانند ازبکستان، قرقیزستان، بلغارستان، مجارستان، ترکیه و ... شاهد کوچک و کوچک تر شدن بازار محدود فعلی خواهیم بود و در آینده نیز خطر تصاحب بخش عمده ای از بازار توسط این تولیدکنندگان نوظهور وجود دارد. برای حل این مشکل میبایستی برنامه ریزی و رفع مشکلات دو مقوله تولید و صادرات توانمند مورد توجه و اهتمام جدی قرار گیرند

تاریخ :

شماره :

پیوست :

آنچه که در بحث تولید جلب توجه مینماید توسعه سطح زیر کشت زعفران کشور میباشد . بر اساس اعلام دفتر گیاهان دارویی وزارت جهاد کشاورزی در تیر ماه سال جاری سطح زیر کشت زعفران کشور در سال ۱۴۰۲ بالغ بر ۱۲۷۳۷۰ هکتار میباشد که در مقایسه با سال ۱۴۰۱ که این میزان ۱۲۳ هزار هکتار بوده افزایش ۴۳۷۰ هکتاری را طی یک سال شاهد میباشیم و بدون تردید با توجه به افزایش چشمگیر قیمت زعفران در سال ۱۴۰۲ و سال جاری و سود اوری چند برابر آن در مقایسه با دیگر محصولات کشاورزی و سهولت فروش در بازار به احتمال بسیار زیاد با افزایش سطح زیر کشت در سال جاری نیز مواجه خواهیم بود و لزوم انجام اقدامات در جهت حفظ منافع کشاورزان از طریق توسعه صادرات و رفع موانع تولید و صادرات و در راس آنها تعیین قیمت پایه خرید زعفران توسط شورای قیمت گذاری محصولات کشاورزی و تبیین راهای اجرایی نمودن آن از ابتدای آبان ماه بخوبی مشهود و مورد انتظار است .

شورای ملی زعفران ایران